

Groningen, januari 2021

Betreft: Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO over het functioneren en transparantie van Commissie Bezwaarschriften

Geacht college,

Als gemeenteraad en gemeentelijke organisatie doen we ons best om de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk te vertegenwoordigen en mee te wegen in vele vraagstukken. Bij veel plannen bestaat een participatietraject en er zijn diverse manieren voor inwoners om in te spreken in het politieke besluitvormingstraject. Desondanks komt het voor dat inwoners bezwaar hebben tegen bepaalde besluiten van de gemeente. Gelukkig bestaat in onze samenleving de mogelijkheid de besluiten van de overheid ter discussie te stellen, daarvoor kan een ieder immers een gang naar de rechtbank maken. Het recht om te worden gehoord, dat je klacht serieus wordt genomen, geldt als een belangrijke hoeksteen van de democratische rechtsstaat.

Om de rechtspraak te ontlasten hebben we in Nederland de mogelijkheid bezwaar te maken tegen besluiten van de gemeente. Het doel van de bezwaarprocedure is dat de burger – eventueel via een adviescommissie bezwaarschriften – op een toegankelijke en transparante manier argumenten kan uitwisselen met de betreffende overheid.

Afgelopen jaar heeft Follow the Money een reeks artikelen gepubliceerd over het functioneren van deze bezwaarschriften en de adviescommissies in Nederland. In deze artikelen komen een aantal harde kritiekpunten op het functioneren van de bezwaarschriften en de adviescommissie die het college adviseert over deze bezwaarschriften.

Volgens Follow the Money (FtM) functioneren deze bezwaarschriftencommissies als pseudorechtbanken. Daarnaast is er stevige kritiek op de transparantie van de besluitvorming, besluiten van de commissie zijn moeilijk te vinden en zittingen zijn openbaar, maar in veel gevallen zijn er veel belemmeringen om een zitting bij te kunnen wonen. Tot slot concludeert FtM dat burgers slechts zelden gelijk krijgen in bezwaarprocedures.¹

De gemeente Groningen heeft een website (<https://gemeente.groningen.nl/bezwaar-maken>) waarop burgers informatie kunnen vinden wanneer ze bezwaar willen maken. Hoewel de site deze helder uitlegt, geeft de site verder geen informatie over de toegankelijkheid, transparantie en openbaarheid van adviezen van de commissie. De agenda van de bezwaarschriftencommissie, de adviezen, het jaarverslag van de commissie worden niet op deze site gepubliceerd. De informatievoorziening op deze site zou een stuk beter kunnen, zodat meer inwoners het werk van de bezwaarschriftencommissie kunnen zien.

Ook op de samenstelling en achtergrond van de adviescommissie wordt in de artikelen van FtM kritiek geuit, met name op het feit dat de meeste bezwaarschriftencommissies voornamelijk uit juristen bestaan. Volgens een schatting van FtM is 95% van de commissieleden een jurist bestuursrecht. Terwijl het doel bezwaarprocedure is burger een mogelijkheid te bieden om ‘in een informele setting’ bezwaar te maken en het verhaal achter het bezwaar te laten horen. Maar door de samenstelling zouden bezwaarschriftencommissies vooral met een juridische bril naar bezwaren kijken en dit zou een goede uitwisseling van argumenten beperken. In één van de artikelen bevestigt de Nationale Ombudsman, Reinier van Zutphen dit beeld. ‘Het vertrouwen van de burger in de overheid

¹ <https://www.ftm.nl/tag/bezwaarschriftencommissies>

is in het geding en het is daarom 'essentieel dat de bezwaarprocedures laagdrempelig zijn'. In plaats daarvan, zegt hij, 'ontstonden quasi-rechtbanken waarin de procedure te ver is gejuridiseerd

Op basis van het bovenstaande en de artikelenreeks van Follow the money heeft het CDA de volgende vragen:

1. Op welke manier is de transparantie, toegankelijkheid en openbaarheid van informatie van de Commissie en Bezwaarschriften in de gemeente Groningen op dit moment geregeld?
2. Hoe denkt het college over de mogelijkheid om op de website van de gemeente meer informatie over de bezwaarschriftencommissie toe te voegen, zoals een agenda (plus mogelijkheid voor openbare aanwezigheid), de publicatie van de adviezen, een jaarverslag en de samenstelling van de commissie? Kan het college toezeggen dat deze informatie aan de website kan worden toegevoegd? Zo nee, waarom niet?
3. Wat is uw reactie op het feit dat bepaalde gemeenten zoals Terschelling en Heemstede de hoorzittingen een onderdeel laten uitmaken van de politieke vergaderagenda inclusief alle onderliggende stukken?
4. FtM concludeert, alsmede de Nationale ombudsman, dat adviescommissies functioneren als pseudo-rechtbanken en dat de procedures ten onrechte gejuridiseerd worden. Hierdoor worden in veel gevallen de bezwaren van een burger niet gehoord. Herkent het college deze conclusie? Ziet het college dit als een probleem en welke oplossing ziet het college hiervoor?
5. Onderdeel van de kritiek is de samenstelling van veel adviescommissies. Wat is de huidige samenstelling (qua expertise, functie) van de adviescommissie? Zijn de leden ook lid van andere adviescommissies voor bezwaarschriften bij een andere overheid? Zo ja, hoeveel en kunt u hier een overzicht van geven? Op welke wijze wordt de commissie samengesteld, wie besluit daarover?

Met vriendelijke groet,

Herman Pieter Ubbens
CDA